

Razstava učil v Ljubljani.

(Dalje.)

C. Avstrija.

Splošna sodba je bila, da je bil ta oddelek najlepši in tudi najbolj zanimiv del vse razstave. Zato vsa čast in pohvala odseku in posebno še njega načelniku, gosp. Luki Jelencu, ki je priredil ta del razstave. »Avstrija« je imela 16 oddelkov. Ker je bilo delo ogromno, zato si je odsek dela razdelil. Načelnik razstavnega odseka, g. Luka Jelenc, je priredil štiri oddelke, g. A. Smrdelj tri, sestra Terezija Hanzelič dva, g. J. Jeglič dva, g. F. Marolt dva, gđč. M. Marout enega ter gg. Gabršek in Wider tudi vsak po en oddelek. Vsi člani odseka so pa prirejali razstavo dogovorno in sporazumno z odsekovim načelnikom tovarišem Jelencem, ki pa za svoj trud ni dobil pohvale, kakor tudi ne načelnik odseka za »domoznanstvo«, g. Al. Kecelj, dočim so prejeli pohvalne dekrete taki, ki so razstavo le mimogrede pogledali in celo taki, ki razstave niti videli niso! Prezrtih je bilo še več drugih, ki so si pridobili mnogo zaslug za razstavo; a vendar nihče ni žaljen zaradi tega, ker ima vsakdo zavest, da je delal za korist in napredek ljudskega šolstva. Povedali smo to samo zaradi tega, da bi prizadeti krogi izpoznali, da dvojna mera ne izpodbuja učiteljstva do dela in tudi ne pospešuje ljudskega šolstva.

Po tem preludiju si pa oglejmo »Avstrijo«, in sicer oddelek za oddelkom.

1. Obči pregled. Vlach: Poočitovanje najvažnejših zemljepisnih pojmov. Zemljevidni obris I.: Avstro-ogrška monarhija. Rothang: Šolski nastenski zemljevid avstro-ogrške monarhije, fizikalni in politični.

2. Goropisje. Zemljevidni obris II.: Avstro-ogrška monarhija. Rothang: Šolski nastenski zemljevid avstro-ogrške monarhije, fizikalni in politični.

Slike: Hölzel: Ortler. Ledenik. Pastirica z Velikim Klekom. Lehman: Bernske Alpe. Slap. Koča za turiste. Planinska koča za pastirje. Razglednice. Planinske cvetice.

Planinka. Ravš. Kosi apnenca. Kosi granita. Rudnine: premog, sol, svinec, baker. Živali: srna, jelen, divja koza, planinski orel (slike). Črevlji za planince. Palica za planince. Dereze. Krplje. Cepin. Vrv. Nahrbtnik. Kravji zvonec. Kotel, orodje in posoda za izdelovanje sira. Kos suhega telečjega želodca. Kos sira. Sirovo maslo.

3. Kras. Zemljevid Rothang: Šolski nastenski zemljevid avstro-ogrške monarhije, fizikalni in politični.

Slike: Postojna, Postojnska jama, vhod v Postojnsko jamo, plesišče v Postojnski jami, tartar v Postojnski jami, požiralnik Pivke, Cerknjsko jezero, pogozdovanje Krasa pri Št. Petru, Predjamski grad, Benetke, železnica; hrast, bukev, smreka, vinograd.

Človeška ribica. Kosi apnenca in kapnikov. Vino. Grozdje. — Laurenčič: Kranjska v slikah in opisih.

4. Ogrska nižina. Rothang: Šolski nastenski zemljevid avstre-ogrške monarhije, fizikalni in politični. Slike. Hölzel: Pusta Hortobágy pri Debrecinu. Lehman: Ogrska pusta. Umlauf: Narodne noše. Slike ogrskih mest in pokrajin. Podivjani konji. Razglednice. Pastir (čikoš) in par volov (model). Koruza, pšenica.

5. Dunav. Rothang: Šolski nastenski zemljevid avstrijskih alpskih dežel. Šolski nastenski zemljevid sudetskih dežel.

Slike: Hölzel, Dunav pri Dunaju. Dunaj. Izvir Dunava v Črnem lesu. Železna vrata (Ršava).

Razglednice posameznih krajev, ob katerih teče Dunav. Model parnika.

6. Koroško. — Štajersko. Rothang: Šolski nastenski zemljevid avstrijskih alpskih dežel.

Slike: Celovec, Veliki Klek, Vrbsko jezero, Gradec, Maribor, Celje, Rogatec, Semrnik, Dachstein, Erzberg. Razglednice znamenitih krajev. Premog. Granit. Slatina. Sol. Grozdje. Vino, pivo. Izdelki iz železa in svinca. Puška s krogli. Volneno blago.

7. Hrvaško in Slavonsko. Haardt-Rutar-Orožen: Avstro-ogrška monarhija. Deželni grb.

Slike: Zagreb, Hrvatje (narodna noša), Strossmayer, Jelačić, Korana s Plitviškimi jezeri, Sisek, bitka l. 1593. Razglednice. Koruza. Slive. Slivovec. Ročna dela. Tamburica. Hrastove doge za sode.

8. Primorska in Dalmacija. Zemljevid: Avstro-ogrška monarhija. Šolski nastenski zemljevid avstrijskih alpskih dežel. Deželna grba.

Slike: Miramar, Opatija, Ressel, Simon Gregorčič, Čiči (narodna noša), Tegetthoff, parnik, vojna ladja. Gerasch: Slapovi Krke, Kotorski zaliv, Trst, Gorica, Pulj, Zader. Razglednice. Model morske ladje. Morska sol. Morska voda. Južno sadje: smokve, mandlji, citrone, dinja, maroni, pomaranče. Vina: rebula, teran, refoško, bržanka. Maraskino. Karakteristična drevesa: lavorika, oljka, oljčni sad in olje, pinija. Sardele. Sviloreja. Sirovi riž. Rižni skrob. Rižni zдроб.

9. Jadransko morje. Zemljevidni obris: Jadransko morje. Tržaško pristanišče. Hölzel: Pristanišče. Razglednice in stereoskopske slike vseh pomorskih mest, trgov, večjih krajev ob Jadranskem morju. Slike mest na otokih. Pomorščak. Trst z vojnimi ladjami. Bitka pri Visu. Tegetthoff. Model ladje. Obmorski prirodni pojavi (slike). Morska voda, sol, soline. Galebi. Razni prebivalci morja. Morske gobe. Stvari, ki se dovažajo po morju. (Dalje.)

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Iz „Deželnega slov. učiteljskega društva v Ljubljani“. Pretekli teden je oddalo društvo prošnjo za izboljšanje gmotnega stanja kranjskega učiteljstva posl. g. Ivanu Hribarju, ki jo je že pri prvi seji, kakor smo v zadnji številki omenili, izročil deželnemu zboru. — Prošnja ima naslednje točke: 1. Plače (XI, X, IX, oziroma za meščanske šole VIII. činovnega razreda državnih uradnikov). — 2. Leta provizoriškega službovanja naj se všteto v penzijo. — 3. Službena doba naj se skrajša na 35 let. — 4. Opravilne doklade naj se zvišajo, kakor je bilo sklenjeno na protestnem shodu. — 5. Vojaška leta naj se tudi všteto med službeni čas. — 6. Plače učiteljic naj bodo enake učiteljskim, in za ročna dela naj se posebej nagrade ali pa nastavijo posebne učiteljice za ženska ročna dela. — 7. Plače suplentov z zrelotnim izpričevalom naj znašajo najmanj 1200 K, ki pa naj se razdele na 12 mesecev, da ne bodo o počitnicah brez kruha.

Štajersko.

Savinsko učiteljsko društvo je zborovalo dne 5. vintoka tekoč l. na Gomilskem. Vkljub skrajno neugodnemu vremenu so se zbrali društveniki v dokaj obilnem številu. V svojem otvoritvenem nagovoru pozdravi predsednik vse